

znaci vremena

Usporedba
o rajčici

SADRŽAJ

Dragutin Matak	
Kako Nikola Pilić zalijeva rajčice	2
Afta Donkor	
Usporedba o rajčici	4
Dwight K. Nelson	
Pet minuta kasnije i svemu je kraj	7
Craig Greenfield	
Je li nam zamisao o pravdi milija od pravednog postupanja?	9
Hyveth Williams	
„Zidine spasa“ i obiteljsko nasilje	12
Druženje s prijateljima ima djelovanje snažnije od morfija	14
Elizabeth Fresse	
Nezasluženi dar	15
Rachel Karman	
Zašto su samci problem u crkvi?	17
Michael E. Cafferky	
Šest biblijskih načela poslovne etike na primjeru afere iz General Motorsa	19
Clifford Goldstein	
Posljednja vatra	22
Daniel Heinz	
Dok pravda oklijeva	24
Stephen Mattson	
Pet kršćanskih odlika protivnih kultur	28
Morgan Nash	
Amigas por siempre	30

Kako

.....
Dragutin Matak
urednik

Prije nekoliko godina za vožnje automobilom slušao sam razgovor s najpoznatijim hrvatskim teniskim trenerom Nikolom Pilićem. Neke pojedinosti iz njegova života i igračke/trenerske karijere čuo sam po prvi put, ali oduševila me Pilićeva pedagogija tijekom psihičke pripreme igrača. Na koji način on posreduje u međuljudskim odnosima i kako osobno ohrabruje i izgrađuje igrače koji se trebaju nositi s pritiscima profesionalne karijere i nadmetanja, ali i sa svojom osobnošću? Kako zalijeva rajčice? – ovu usporedbu ćete razumjeti kad pročitate članak koji slijedi „Usporedba o rajčici“.

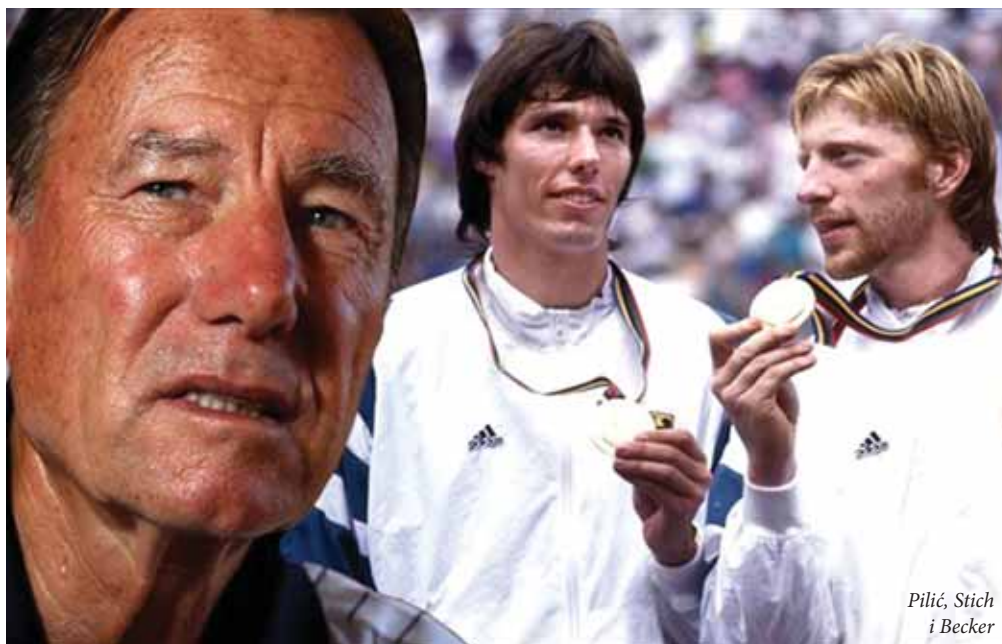
Za Gorana Ivaniševića Pilić je rekao: „Da je imao bolje živce, mogao je osvojiti osam Grand Slamova.“ Kad je virtuozni srpski tenisač Novak Đoković kao dječak od 12 godina boravio u poznatoj Pilićevoj teniskoj akademiji u Münchenu, Pilić je izjavio: „Ako će itko biti prvak, onda će to biti Đoković.“ Međutim, Pilićev pristup izgrađivanju samopouzdanja i psihičke stabilnosti igrača došao je do punog izražaja dok je bio trener raznih državnih reprezentacija.

Bio je on trener i u najvećem uspjehu hrvatske teniske reprezentacije 2005. godine, kada je osvojen Davisov kup. Također je bio glavni savjetnik srpske reprezentacije koja je osvojila Davisov kup 2010. Međutim, u ovom radijskom programu najviše je bilo riječi o Piliću kao treneru njemačkih tenisača Borisa Beckera i Michaela Sticha s kojima je osvojio 1993. Davisov kup. Naime svima je bilo poznato da ova dvojica tenisača baš nisu druželjubivi u svojim odnosima, a trebali su igrati u paru za Njemačku reprezentaciju. Pilić je dobro znao da je ključ njihova uspjeha u međusobnom zbližavanju – što je daleko složenija priprema od one fizičke. Što je Pilić poduzeo?

Odvojeno bi pozivao jednog i drugog tenisača na večeru ili neko druženje i onda bi onako usput, opu-

Nikola Pilić zalijeva rajčice

Pilić, Stich
i Becker

šteno rekao nešto pozitivno o onom drugom igraču. Rekao bi Beckeru: „Znaš, Michael mi kaže da je zapazio kako si u prošlim mečevima bio izvrstan na bekendu.“ Onda bi Stichu uvjerljivo prenio (bez pretjerivanja – znao je Pilić u čemu je Stich dobar) kako Boris cijeni njegovu smirenost i konstantnost u igri. Kad je voditeljica pitala iskusnog trenera jesu li ti igrači stvarno imali takvo mišljenje jedan o drugomu, Pilić se nasmijao i rekao da baš i nisu, ali im je on pomogao da ga izgrađuju. Nastavio je i rekao: „Nisam lagao, samo sam rekao ono što je istina, a dečkima sam pružio priliku da i oni to shvate.“ U kasnijim susretima i odnosima među dvojicom vrhunskih igrača napredak je bio očit, a pobjeda u igri je ostvarena.

Razgovor se u emisiji nastavio o zaslepljujućem učinku predrasuda koje nas sprečavaju da istinski razumijemo i cijenimo ljude koje susrećemo. Meni se čini da je Pilić znao kako njegovati međuljudske odnose – kako njegovati rajčice. Čini se da smo u našim rekon-

strukcijama stvarnosti skloniji „dodavati“ negativnom koje postaje još negativnije, a kad treba reći što lijepo o kome, onda smo sramežljivi i propuštamo biti promicateljima dobra. Inzistirati na pozitivnom i još ga malo uljepšati suprotna je taktika i ne predstavlja samo trenersku strategiju kod stvaranja tima, već ima biblijsku podršku i predstavlja najuzvišeniji oblik duhovnosti. Prisjetimo se samo nekoliko poznatih tekstova:

„Ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo.“ (Rimljanima 12,21)

„Ja [Pavao] zasadih, Apolon zali, ali Bog daje rasti.“ (1 Korinćanima 3,6)

„Potičemo vas, braćo: opominjte neuredne, sokolite malodušne, podržavajte slabe, budite velikodušni prema svima! (1Solunjanima 5,14)

„A sam Gospodin naš Isus Krist i Bog, Otac naš, koji nas uzljubi i koji nam po milosti daje trajno ohrabrenje i dobru nadu, neka ohrabri vaša srca i neka ih učvrsti u svakom dobru djelu i riječi!“ (2Solunjanjima 2,16.17)

**znaci
vremena**

godište 40 • broj 1 • 2016.

Časopis za osobnu, obiteljsku i društvenu duhovnost utemeljenu na Bibliji

Osnivač:

Kršćanska adventistička crkva – Adventisti sedmoga dana u RH, Zagreb, Prilaz Gjure Deželića 77

Izdavač:

CIB Znaci vremena, Prilaz Gjure Deželića 77, 10000 Zagreb (Nakladnički odjel KAC u RH)

Glavni urednik:

Dragutin Matak

Prevoditelj:

Dobriła Sabo

Lektor:

Darko Filčić

Korektor:

Darko Filčić

Oblikovanje i priprema:

PLStudio d.o.o.

Naslovnica:

Krešimir Godina

Tisak:

Tiskara Velika Gorica

Naklada:

Ovaj broj je tiskan u 5.000 primjeraka

Cijena ovom broju je 10 kuna
Cijena 4 broja u jednogodišnjoj pretplati, s poštarinom, 40 kuna
Izlazi tromjesečno
Rukopisi se ne vraćaju

ISSN 0353-0434

UDK 286

Prvi broj časopisa Znaci vremena na hrvatskom jeziku izašao je 1910. godine. Od 1969. godine izlazi tromjesečno, a poslije prekida od nekoliko godina tromjesečno, pa sada opet tromjesečno. Pod istim nazivom i sa sličnom tematikom časopis izlazi na mnogim jezicima diljem svijeta – na talijanskom, portugalskom, španjolskom, francuskom, nizozemskom, njemačkom (dva izdanja), danskom, švedskom, norveškom, finskom, poljskom, češkom, ukrajinskom, grčkom, engleskom (pet izdanja), arapskom, hebrejskom, kineskom, korejskom, fđži, japanskom...

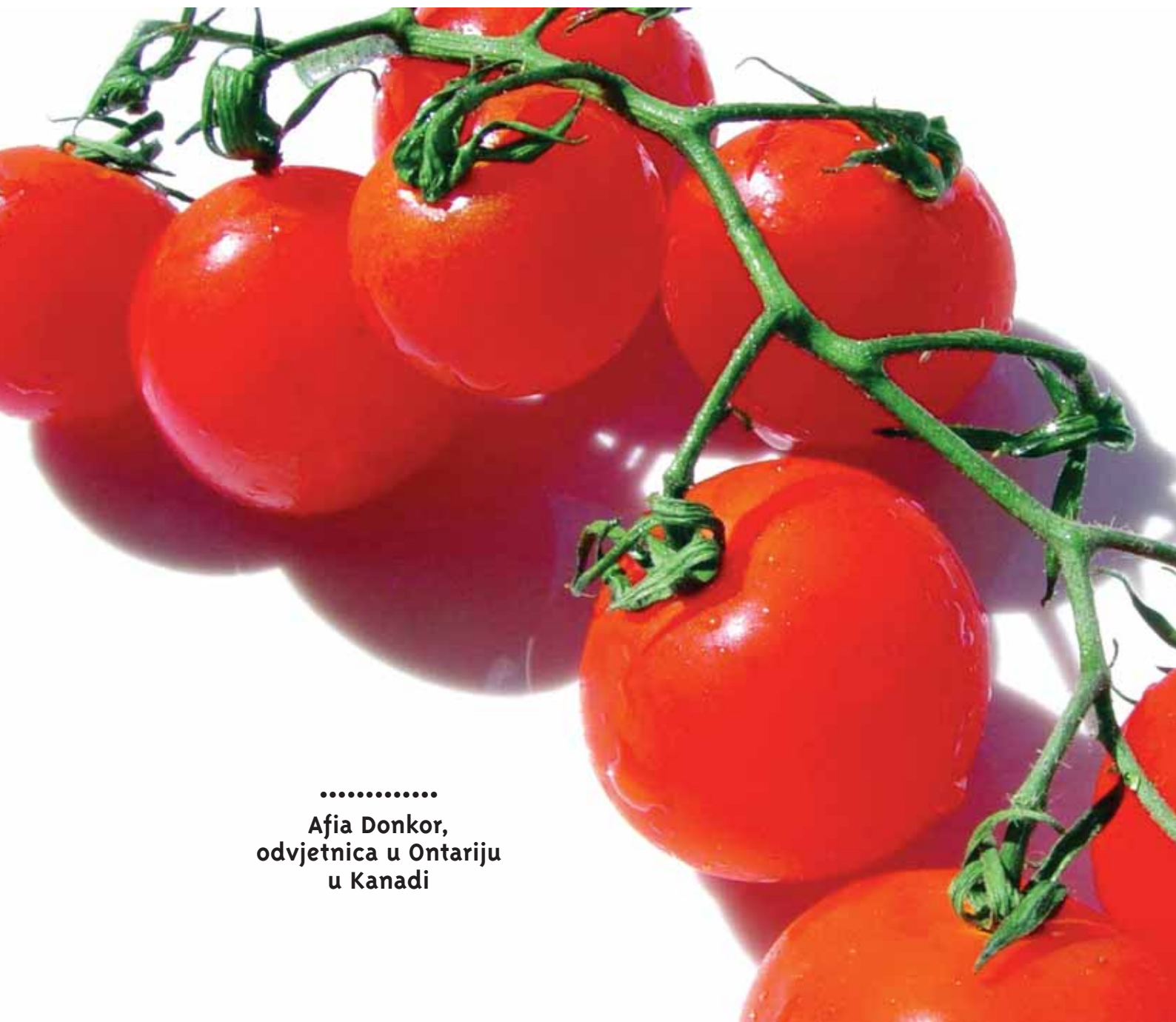
Urednikov e-mail:

dmatk@public.carnet.hr

ISSN 0353-0434

9 770353 043009

.....
Afia Donkor,
odvjetnica u Ontariju
u Kanadi

Usporedba

Radosno i s velikim uzbuđenjem dočekala sam kraj svibnja i početak razdoblja sadnje. U mislima su mi bili vrtni centri i sadnice. Nakon dugog razmatranja kupila sam biljke i provela večer radosno ih presađujući u njihov trajni dom. A sada, treba samo čekati.

Nevolje s rajčicama

Moje biljke me nisu razočarale. Francuski timijan je napredovao, kadulja je cvjetala a bosiljak je imao mirisne listove.

A rajčice? One su svaki tjedan samo malo narasle u visinu. Na vrećici je pisalo da će donijeti plod za 60 dana, no prošao je svibanj, zatim lipanj, a moje biljke bile su bez plodova.

Kako je prolazio srpanj tako sam svoje biljke promatrala sa sve većom zabrinutošću i krivnjom. Često sam bila prezaposlena da ih zalijem, ili sam zaboravila, pa su bile ostavljene da venu i klonu. Jesam li morala

žeti posljedice zanemarivanja? Razmišljala sam o lončiću u kojem su biljke rasle. Je li bio premalen? Jesu li moje rajčice zakržljale stoga što su bile previše gusto posađene? Brige su se umnožavale, krivnja rasla, a ja sam čekala s osjećajem neizvjesnosti. Nadala sam se plodovima, no počela sam strahovati da se moje nade neće ostvariti.

Jednoga dana, sredinom srpnja, nalazila sam se u kuhinji, kada mi je stanodavka pokazala velike, crvene, prekrasne rajčice koje je stavila na stol. Upitavši je odakle joj rajčice, pokazala mi je biljke koje su rasle u velikoj posudi u njezinu stražnjem dvorištu. Bile su *pune* plodova.

Promatrajući cvatuće stabljike, u meni je umrla svaka nada za moje biljke. Tiho sam svojim rajčicama proglasila smrtnu presudu. Nisam ih zalijevala, čvrsto odlučivši pustiti ih da potpuno usahnu. Planirala sam ih baciti. Samo me puka lijenost spriječila u trenutnom izvršenju plana.

A onda jednog dana, dok sam prolazila pokraj sad već potpuno uvelih biljaka, nešto mi je privuklo pozornost, pa sam se okrenula i pogledala. Na klonuloj i usahloj stabljici nalazila se jedna zelena rajčica. Gledala sam je s iznenađenjem, užasom i čuđenjem. Želudac mi se skupljao dok sam promatrala suhe, mrtve listove i osjećala bol svoje strašne, nepovratne pogreške.

Molitva za čudo

Te noći, ležeći u tami sobe, razmišljala sam o svojim biljkama, a srce me boljelo od žalosti. Zašto sam odustala? Ovdje je konačno bila rajčica za kojom sam čeznula, no zbog nestrpljivosti,

nemarnosti i odustajanja, biljke su bile skoro mrtve. Iako se plod kojemu sam se nadala konačno pojavio, sada je bio osuđen na umiranje.

Dok sam ležala i razmišljala, odlučila sam moliti. Molila sam da Bog učini čudo i spasi moje biljke. Sljedećeg sam ih dana zalila i nakon toga redovito zalijevala. Poslije nekoliko dana odsjekla sam mrtve listove. Sada su biljke izgledale jako ogoljene, no uskoro sam zamijetila znakove života: mali, novi listovi počeli su izlaziti pri dnu stabljike.

Dva tjedna kasnije mojoj usamljenoj rajčici pridružila se još jedna, pa još jedna, pa još jedna, sve dok šest prekrasnih rajčica nije visjelo na oživljenim stabljikama i listovima. Sa zahvalnošću i uzbuđenjem promatrala sam pojavljivanje svake nove rajčice, stoga što je svaka od njih predstavljala dragocjeni podsjetnik na ljepotu izbjavljenja, nade i druge prilike. Iako su se već činile nepovratno izgubljenima, moje biljke sada su napredovale. Bog je odgovorio na moje molitve.

Više od hortikulture

Od trenutka kada sam ugledala usamljenu zelenu rajčicu, uvidjela sam da ovaj doživljaj nadilazi hortikulturu. Biljke su simbolizirale opasnost, tragediju odustajanja od ljudi, i vjere te mirenja s okolnostima samo stoga što su *u našim očima* izgledi za uspjeh bili beznadni.

Razmišljam o odnosima koje sada cijenim i smatram vrijednima, o odnosima koji su mi se u početku činili dvojbenima i obeshrabrujućima. Osobe za koje sam smatrala da mi nikada ne mogu postati prijateljima, upravo su mi sada najbliže. Zašto? Zbog toga što su veliki problemi u našim odnosima u to vrijeme izgledali nerješivima, a mogućnost iskrenog prijateljstva koje nadilazi izazove činila se smiješnom.

Sjećam se nekih jako obeshrabrujućih okolnosti kada mi je Bog, preko zavojitih putova i neočekivanih skretanja, otkrio plan bolji od bilo kojeg plana koji sam mogla zamisliti. Mislim na Josipa koji je godinama patio u stranoj zemlji, a kojemu se

O rajčici

budućnost mogla činiti tamnom i beznadnom. Njegov život stoji kao naročit podsjetnik kako će svi koji strpljivo čekaju i vjerno ustrajavaju, jednoga dana, čak i kroz prividnu tamu, vidjeti Božje svjetlo.

Savršen vid

Vjerni ljudi prije ili kasnije uvide da smo svi duboko pali. Okruženi smo vlastitim nedostacima, iscrpljeni bitkama s grijehom i samima sobom, obeshrabreni uvjerenjem kako nikada nećemo uspjeti, nikada biti dovoljno dobri. Ponekad se obeshrabrenost povećava promatranjem drugih ljudi koji, kako nam se čini, napreduju u vjeri i prepuni su plodova, dok mi ostajemo slabšašni i besplodni.

Mnogi od nas imaju bližnje koji ne poznaju Boga. Svake večeri padamo na koljena i molimo da Bog u njima probudi duhovni život. No, nailazimo na njihovu ustrajnu, gotovo tvrdoglavu ravnodušnost ili čak izravnu pobunu.

U takvim smo trenucima na kušnji da prestanemo moliti i u očaju dignemo ruke od svega, prepustivši sudbini ljude za koje, po našem viđenju, nema nade. Promatrajući svoje biljke uvidjela sam kako je pogrešno i tragično dopustiti Sotoni da nas uvjeri u beznadnost i odustajanje. Vjerujući kako nikada nećemo donijeti rod pravednosti ili kako drugi nikada neće „ugledati svjetlost“, odlučujemo sebe i druge odvojiti od životodavne vode. Međutim, budući da od početka ne vidimo kraj, moglo bi se dogoditi da vjerovanjem i djelovanjem po vlastitoj kratkovidnosti sebe i druge navedemo na strašne, pa čak i nepopravljive pogreške.

Ovo je važno: Bog je ljubav, a ljubav je strpljiva, ustrajna i puna nade (1. Korinćanima 13,4,7). Razmotrimo Isusovu usporedbu o neplodnoj smokvi: „Evo, već tri godine dolazim i tražim rod na ovoj smokvi, ali ga ne nalazim. Posijeci je!“ (Luka 13,7)

„Ne silom niti snagom, već duhom mojim! - riječ je Jahve nad Vojskama.“

A kakav je vrtlarev odgovor? „Ostavi je još ovu godinu dok je okopam i pognojim. Možda će ubuduće roditi... ako ne rodi, moći ćeš je posjeći“ (redak 8).

Doći će dan kada će biti posječena stabla koja unatoč skrbi, ljubavi i ustrajnosti ostanu neplodna. No ova Isusova usporedba poučava o *stanci*. Vinogradar je molio za strpljivost, jer se držao nade. On je utjelovljenje karaktera Boga koji je strpljiv, dugo trpi, pun je nade. Bog ima savršen vid kojim može vidjeti ono što mi često ne vidimo. No moramo prešutno vjerovati Njegovu vidu i Njegovu vodstvu te strpljivo čekati na Njegovu djelovanje i ustrajno moliti sve dok ne

dode do promjene, bilo u nama bilo u drugima (vidi Job 14,14).

Njegovim duhom

Moje su biljke proklijale, rasle i konačno donijele plod. Zašto? Stoga što sam ih zalijevala, plijevala i držala na Sunčevu svjetlu.

Da sam posadila grudu ugljena na ispravnoj dubini u gredicu bogate, crne zemlje, ustrajno je zalijevala i izložila Sunčevoj svjetlosti, bi li štogod iz nje izraslo? Ne bi. Ugljenu nedostaje načelo klijanja koje je Bog stavio u sjemenku bosiljka, timijana i rajčice. Sjemenke imaju sposobnost rasta koju je Bog u

njih ugradio. Sve što ja činim zapravo samo pokreće postojeći potencijal.

Zaharija 4,6 kaže: „Ne silom niti snagom, već duhom mojim! – riječ je Jahve nad Vojskama.“ Činimo pogreške jer često zaboravljamo izvor duhovnog potencijala i rasta. Idemo naprijed, u oštru bitku protiv grijeha i sebičnosti, a zaboravljamo vlastitu duboku bespomoćnost. Bez načela klijavosti, koje je Božji Duh čudesno uspostavio, sva nastojanja samozalijevanja – poznavanjem i učenjem Biblije napamet - bit će jednako neučinkovita kao i zalijevanje i osvjetljavanje grude ugljena.

Rasti mogu samo zato što Bog to omogućuje. Spašena sam samo Božjim čudom koje čini da sjeme vjere proklija, procvjeta i donese ploda u mom životu. Da, potrebno je na vlastitu spasenju raditi sa strahom i drhtanjem (Filipljanima 2,12). Potrebno je zalijevati sjeme Božjom riječju i izložiti biljku utjecaju Sunca pravednosti. No, isto tako moramo znati da je Bog taj koji djeluje u nama, da hoćemo i činimo ono što je Njemu po volji (redak 12).

Mojih rajčica već odavna nema, no pouka je ostala: U Bogu je nada u izbavljenje, ustrajnost i odlučnost da nikada ne odustanemo.

Pet minuta kasnije i svemu je kraj!

Zato što sam odrastao u ovoj vjerskoj zajednici kao adventist pete generacije, čini se da sam uvijek živio s objavom: „Isus skoro dolazi!“ Tako i danas, kad me pitaju vjerujem li još uvijek da je to blizu, obično odgovaram apostolovim riječima: „Približio se svršetak svega!“ (1 Pt 4,7.) „Noć poodmače, dan se približi!“ (Rim 13,12.) „Jer još malo, sa-

.....
Dwight K. Nelson,
(*Adventist Review*,
25. ožujka 2016.)

svim malo, i Onaj koji dolazi doći će i neće zakasniti.“ (Heb 10,37.) Dodajte ovim priznanjima neposrednosti izjavu samoga Gospodina, utkanu u biblijsku posljednju molitvu, i kakvo bi drugo stajalište adventist trebao zauzeti? „Da, dolazim ubrzo! Amen! Dođi, Gospodine Isuse! Milost Gospodina Isusa sa svima!“ (Otk 22,20.21.)

Da, ali jesu li ovi drevni tekstovi ikada imali namjeru da uče kako se Krist stvarno uskoro vraća? Nakon što sam kao pastor služio na pogrebima mladića i djevojaka – koji su iznenada izgubili život u nekoj tragediji – osjećam da je Božji Duh, koji je u Novi zavjet stavio ovu misao o neposrednosti, u stvari želio da Njegovu poruku shvatimo doslovno: „Živi u svakodnevnom očekivanju skorog Kristovog dolaska – jer tvoj je posljednji dah samo jedan dah udaljen od tvog prvog daha pri Isusovu povratku.“

Znači li to da smo osuđeni na to da proživljavamo svoje dane u nekoj vrsti eshatološkog limba, nikad sigurni kad će se Isus vratiti? Nikako ne!

Naišao sam na jednu ilustraciju koja je radikalno promijenila moje razmišljanje i shvaćanje kako je kraj mnogo bliži nego što izgleda. Chris Martensen, istraživač ekonomije i futurist, traži da zamislimo kako se nalazimo u Fenway Parku, bostonskom bejzbolskom stadionu domaćih Red Foxa.

U podne bi nas lisičinama privezao za sjedalo u najvišem redu tribina i onda magičnom pipetom stavio jednu jedinu kap vode na bazu udarača daleko dolje – kap koja će se svake minute na tajanstveni način udvostručiti. Ako voda ne bi mogla otjecati s igrališta, dokle bismo trebali čekati da pobjegnemo kako se ne bismo utopili? Kako minute prolaze, vidjeli bismo neprimjetno povećanje vode – jedna kap bi postala dvije, dvije bi postale četiri, itd. U 12:44 bilo bi u stadionu samo nešto više od 1,5 m vode; 93 % stadiona bilo bi prazno. Ali zaprepasujuće činjenica da bi u sljedećih pet minuta, u 12:49, najviši red stolica na tribinama bio pod vodom. Radi se o geometrijskoj progresiji. Pune 44 minute mislili bismo da imamo sve vrijeme na raspolaganju – a pet minuta kasnije, kraj!

Martenson nas upozorava da je danas tako s našim planetom. On kaže da su globalni trendovi, koji su prikazani na grafikonu stoljećima izgledali potpuno ravni, sa crtom koja se veoma sporo penjala: povećanje sta-

Stadion danas

Zamisao umjetnika poplavljenog stadiona

novništva Zemlje; potrošnja nafte, vode i hrane; nacionalni dug; osobni dug itd. Naizgled stadion jedva da je imao nešto vode – ostalo je dovoljno vremena da se oslobodimo lisičina. Ali kako istraživači upozoravaju, u početnim godinama trećeg tisućljeća, Zemlja se suočava sa „savršenom olujom“ kritičkih trendova koji simultano brzaju uvis na grafikonu: brzorastući dugovi; iscrpljena nafta i energija; oskudica vode i hrane, kombinirani sa sve većim brojem usta koja treba nahraniti. Mislili smo kako imamo vremena da se pripremimo – ali je vrijeme prošlo.

Martenson piše o ekonomskom i ekološkom preživljavanju. Ellen White je ozbiljno pisala o duhovnom preživljavanju: „Uskoro će doći do velikih promjena u svijetu i posljednji će se događaji naglo razvijati.“ (9T, str. 11.) „Kraj će doći brže no što ljudi očekuju.“ (Velika borba, str. 543.) Ona potvrđuje neizbježni zaključak ovog istraživača. Premda nitko ne zna datuma, biti unaprijed upozoren na „eksponencijalnu funkciju“ znači da će se svi pokazatelji simultano ostvariti – sa zasljepljujućom brzinom. „Tada će doći svršetak.“ (Mt 24,14.)

Razmislite! Sve što će se u ovoj zemlji [u SAD-u] dogoditi jest neka velika kriza razarajućih razmjera – gospodarska (urušavanje nacionalnih financija što izaziva urbano nasilje i raspadanje društva), ekološka (razorni potres ili asteroid koji je skrenuo sa svojega puta i izaziva pogibiju desetina tisuća ljudi), politička („prljava bomba“ terorista koja razara neki grad), vojna (geopolitički pogrešan korak u Trećem svjetskom ratu) i druga. Jedna takva kriza i ova je zemlja na koljenima, vođena vjerskim vođama koji mole Boga da zadrži daljnje sudove. Danas je iz društvenog istraživanja jasno da će narod, kad mora izabrati između osobne sigurnosti i ustavnih sloboda, prvo izabrati sigurnost. Jedna osakaćujuća kriza i iznenada je tu apokaliptička posljednja igra iz Otkrivenja 13 i Velike borbe, državom određeno lažno bogoštovlje ne samo moguće – već i vjerojatno. Martensonovo upozorenje – posljednjih pet minuta je kritično. Moje upozorenje – odavde možete tamo stići – brzo.

Zbog toga si adventisti ne mogu dopustiti da prihvate sudbonosnu obmanu – „sve ostaje kao što bijaše od početka stvorenja“ (2 Pt 3,4). Bez obzira na izgled, posljednjih je pet minuta kritično.

Pa kako da onda živimo, mi koji se nalazimo na samom rubu vječnosti? (1) „A rastite u milosti i spoznaju Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista!“ (2 Pt 3,18.) (2) „Koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu!“ (Lk 11,13.) (3) „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.“ (Mk 16,15.) (4) „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće [i sestara], meni učiniste!“ (Mt 25,40.) (5) „A Bog nade napunio vas svakom radošću i mirom u vjeri da izobilujete u nadi snagom Duha Svetoga.“ (Rim 15,13.) (6) „Uvjeren u ovo: Onaj koji otpoče u vama dobro djelo, dovršit će ga do Dana Krista Isusa.“ (Fil 1,6.) I (7) „Dođi, Gospodine Isuse!“

“Danas je moderno
razgovarati o siromašnima.
Na žalost, nije tako moderno
razgovarati s njima.”

Majka Tereza

Je li nam zamisao
o pravdi milijia
od pravednog
postupanja?

.....
Craig Greenfield

Društvena pravda je *cool*. Govoriti o ljubavi prema siromasima i potlačenicima je *super cool*.

Možda je vaša polica puna najnovijih knjiga o borcima za društvenu pravdu. Možda ste sudjelovali na konferenciji o pravdi. Možda ste podijelili video Francisa Chana na Facebooku i tiho rekli „To!“. Možda ste kliknuli „like“ i „twitali“ dalje.

I ja sam.

No svakodnevno iskreno pokazivanje ljubavi prema siromašnima i nije baš tako zanimljivo i *cool*. Otvoreno govoreći, milija mi je zamisao o pravednosti od provođenja iste u svakodnevnom životu. Ili kako je to Majka Tereza rekla: „Danas je moderno razgovarati o siromašnima. Na žalost, nije tako moderno razgovarati s njima.“

Iz tog razloga nastojimo na romantičan način prikazivati siromašne ljude koji su zemljopisno vrlo udaljeni – one koji pripadaju afričkom narodu razorenom ratom ili ljude u azijskim predgrađima – dok demoniziramo siromašne na vlastitu pragu. Dvojbena je to mentalna strategija: držimo ih podalje od sebe dok istodobno čuvamo identitet naroda koji se brine o pravednosti.

Godinama sam živio u Vancouveru, u zloglasnom istočnom dijelu grada. To je najsiromašniji dio Kanade. Ujedinjeni narodi moje su susjedstvo opisali kao: „dva četvorna kilometra ruševnih stambenih zgrada, otrcanih striptiz-barova i sumnjivih zalagaonica“. To je neugodno mjesto na koje dolaze skupine mladih ljudi za vrijeme misijskih putovanja tijekom proljetnih praznika.

No, u stvarnosti, da bismo činili pravdu potrebno nam je vrijeme duže od nekoliko dana. Potrebna je cjeloživotna predanost dragocjenoj i dosadnoj, običnoj ljubavi.

Pravednost podrazumijeva cjeloživotnu predanost dragocjenoj i dosadnoj, običnoj ljubavi.

Prije deset godina utemeljili smo Kršćansku zajednicu u središtu grada

Vancouvera, a postoje osobe koje u ovom području žive puno duže. Njihova odanost, čvrstoća i odlučnost za mene predstavljaju prekrasno svjedočanstvo i veliki izazov.

Kada smo svoj dom počeli otvarati beskućnicima kako bi mogli doći na večeru, željeli smo biti više od pučke kuhinje ili davatelja usluga. Željeli smo biti zajednica u kojoj će ljudi doživjeti Isusa u svakodnevnom životu.

Svake večeri smo ovim jednostavnim riječima pozivali ljude da sjednu oko stola: „Ako ste ovdje prvi put,

dobrodošli. Naš ste gost. Sjednite i opustite se. Ako ste ovdje drugi put, dobrodošli. Vi ste dio naše obitelji. To znači da imate prednost kasnije pomoći pri pospremanju.“

Nakon večere bi jedno od djece donijelo hrpu drvenih štapića od sladoleda. Na svakom od njih bio bi ispisan jedan zadatak kojim bi našu kuhinju i blagovaonicu vratili u čisto stanje. Zadaci koje su svi izbjegavali bili su: „operi posuđe“ i „obriši posuđe“. Ako je na večeri bilo tridesetero ljudi, tada pranje i brisanje posuđa može trajati duže vrijeme.

A sada ću vam otkriti malu tajnu. Nismo je otkrivali jer smo znali da je to osjetljivo pitanje. No naš stroj za pranje posuđa ostao je u ispravnom stanju.

Odlučili smo ne koristiti stroj za pranje posuđa uvidjevši kako ima nešto dobro i iskreno u zajedničkom pranju posuđa. To nije ulični prosvjed. Nije ni izbjeglički kamp. To je stvarni život. Gdje god se dvije ili tri osobe okupe u ime sapunice i čistog posuđa, među njima postoji zajedništvo.

I tako, evo nas, mučimo se pokušavajući mokrom kuhinjskom krpom

Na romantičan način prikazujemo siromašne ljude koji su zemljopisno vrlo udaljeni. Držimo ih podalje od sebe dok istodobno čuvamo identitet naroda koji se brine o pravednosti.

obrisati sapunicu s milijun tanjura. Za to vrijeme vode se razgovori o svemu i svačemu. To je ovdje vrlo značajno.

Ima nešto što možete naći samo u kuhinji, za vrijeme večernjeg objeda za stolom i kasnijeg čišćenja, a ne možete naći u pučkoj kuhinji ili u redu za hranu. Ovdje možete naći obitelj.

Svi žele revoluciju. Nitko ne želi prati posuđe. To nije tako sjajno, a treba nešto zapravo i uraditi. Možda ipak nešto možemo promijeniti uz pomoć štapića za sladoled. **ZV**

Izvor: <http://www.relevantmagazine.com/reject-apathy/worldview/do-we-idea-justice-more-actually-doing-justice>

„Zidine spasa“ i obiteljsko nasilje

.....
Hyveth Williams

**Prije mnogo stoljeća
Izaija je nadahnuto
zabilježio ovu poruku za
buduće iskustvo Božjeg
naroda: „Više se neće
slušat o nasilju u tvojoj
zemlji, ni o pustošenju
i razaranju na tvom
području. Zidine ćeš
svoje nazivati Spasom,
Slavom svoja vrata“
(Izaija 60,18).**

Ovo je obećanje o napredujućoj Kršćanskoj crkvi u kojoj neće postojati ni prijetnje ni pobjeda onih koji vrše nasilje, niti će biti vike i pritužbi onih koji podnose nasilje. Oni koji slijede Krista živjet će mirno unutar ograde naše vjere gdje nema gubitka posjeda ni uništavanja osoba.

Međutim, Kristovi sljedbenici koji žive u posljednje vrijeme moraju priznati kako je ovo više samo stvarnost. Kršćanska koalicija protiv obiteljskog nasilja na svojoj stranici objavljuje kako postoji „pet temeljnih oblika obiteljskog nasilja koje su iskusili odrasli, tinejdžeri, djeca i starije osobe“. Iako ovaj popis nije potpun, na njemu stoji:

- (1) Verbalno i mentalno/psihološko zlostavljanje – uhođenje i uznemiravanje
- (2) tjelesno zlostavljanje – guranje, udaranje, šutiranje i slično.
- (3) Spolno zlostavljanje – prisiljavanje na neželjene spolne činovne
- (4) Uništavanje imovine ili kućnih ljubimaca

(5) Duhovno zlostavljanje – uporaba Svetog pisma ili dogmi u svrhu opravdavanja zlostavljačkog ponašanja.

Iako će jedan od šestorice muškaraca tijekom života iskusiti tjelesno zlostavljanje, ova Koalicija potvrđuje kako je „1992. godine ministar zdravlja, C. Everett Koop, izjavio da je obiteljsko nasilje koje su počinili muškarci bilo najveći uzrok ozljeda američkih žena.“ Iznenadilo bi vas saznanje da su se stvari pogoršale otkada su objavljeni ovi statistički podaci, te da religija ne odvraća od nasilja, stoga što, prema podacima Kršćanske koalicije protiv obiteljskog nasilja, postoji jednaka mjera „zlostavljanja (bračnog partnera, djece te spolnog zlostavljanja) u kršćanskim obiteljima kao i u nekršćanskim“.

Mnogi stručnjaci tvrde kako čvrsta religijska uvjerenja, poput našeg, za koje sam svakako zahvalan, mogu isto tako imati i svoju mračnu stranu. Neki vjernici će možda ostati u zlostavljačkom odnosu jer zlostavljanje može biti izmiješano s nekim vjerovanjima. Oni mogu imati strah od izolacije ili isključenja iz zajednice ako se otkrije istina. Nagon za zaštitom osobe zlostavljača, ili pak reputacije crkve, nalazi se u pozadini prikrivanja nekih bolnih i ponižavajućih ponašanja koja trajno oštećuju obitelj, a osobito djecu.

Obiteljsko nasilje ima zamašajuću učinkovitost. Uskraćuje im mogućnost življenja korisnim, radosnim životom. Sprečava ih pri obožavanju Boga uz gorljivost i namjeru kojom to žele činiti. Uništava njihovo samopoštovanje i stvaralaštvo, zamjenjujući ih sramom, strahom i dvojbom. Tako se

žrtve ne mogu suočiti ni s Bogom, ni s ljudima, već se povlače u osamljenički svijet patnje. Obiteljsko nasilje buja stoga što mu i društvo i crkva dopuštaju daljnje uništavanje muškaraca i žena stvorenih na Božju sliku.

Reći ćemo kako smo iznenada uzdrmani ovim podacima, unatoč činjenici da gotovo svatko od nas zna nekoga čiji su tihi krikovi zbog zlostavljanja ostali bez odgovora. Što bismo trebali učiniti?

Iako smo zbog neodgovarajućih podataka, a ponekad i zbog pogrešne teologije, te nestručnih pastoralnih postupaka, često davali pogrešne i razorne savjete po pitanju ovih problema, crkva ipak može odmah upotrijebiti nekoliko strategija. Možemo, primjerice, naučiti postupati prema Kristovoj zapovijedi: „Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas“ (Ivan 15,12). Možemo u propovijedi, programima protiv nasilja, te drugim pisanim materijalima, proširiti svoje uvide u uzroke i sprečavanje obiteljskog nasilja. Ellen White govori kako ove „dragocjene duše“ treba spasiti (vidi *Misli s gore blagoslova*, str. 125.), a to možemo činiti omogućavanjem sigurnih mjesta žrtvama koje traže crkvu, ili omogućavanjem ublažavanja posljedica. Možemo prestati štiti zlostavljače te ih pozvati na odgovornost prema državnim zakonima, kao i prema našim vjerskim pravilima koja osuđuju takvo ponašanje.

Ako ne dođe vrijeme kada će se obiteljsko nasilje u našoj vjerskoj zajednici prikazati kao odbojno, kada će svatko moći naći sklonište i iscjeljenje, bez straha, srama ili ukoča, obećanje iz Izaije neće se moći ispuniti prije Isusova povratka.

Druženje s prijateljima ima djelovanje snažnije od morfija

Znanstvenici s Oxfordskog sveučilišta potvrdili su ono što je svatko tko je izlazio u Central Park već vrlo dugo znao: kada imate prijatelje osjećate se bolje nego nakon uzimanja nekih lijekova protiv bolova.

Prema novom istraživanju, objavljenom u izvješćima *Scientific Reports*, osobe koje imaju više bliskih prijatelja bolje podnose bol od onih koji ih nemaju, a druženje

s prijateljima potiče snažnije djelovanje endorfina od očekivanog. Istraživači su to pojasnili *The Telegraphu*.

Jedna teorija, poznata kao „moždana opioidna teorija društvene povezanosti“, tvrdi da društvene interakcije stvaraju pozitivne emocije koje nastaju kada se endorfin veže za opioidne receptore u mozgu. To čini da se osjećamo dobro, a isti taj osjećaj imamo i kada

se družimo s prijateljima.

Učinak endorfina je tako snažan da su znanstvenici otkrili kako je provođenje vremena s prijateljima učinkovitiji analgetik od samog morfija. Sličan učinak ima i slušanje pjesme grupe The Rembrandts: “I’ll Be There For You”.

Izvor: <http://www.relevantmagazine.com/slices/science-being-friends-more-powerful-morphine>

Nezasluženi dar

Dok sam pripremala večeru tog 14. veljače na vratima se oglasilo zvono. Bio je to očekivani i dobrodošao dolazak Patinog supruga. Pat je inače vezla natpise na uniformama učenika naše male adventističke osnovne škole u kojoj sam služila kao ravnateljica.

.....
Elizabeth Fresse

Čovjek je stajao na vratima sam, s vrećicom i kutijom s poklonom u jednoj ruci, a u drugoj sa živahnim psićem. Pružio mi je vrećicu s košuljama, ali ja nisam znala što

da učinim s pruženom kutijom s poklonom. Poklon svakako nije bio namijenjen meni, mušteriji. Uzela sam vrećicu i pitala se što znači kutija koju je još uvijek držao u ispruženoj ruci.

„Što je u kutiji? Trebam li i nju uzeti?“ pitala sam.

„Pa, vidjet ćemo“, rekao je glasom koji se za trenutak izgubio. „Jesi li ikad čula za parfem Este Lauder Youth Dew?“

Nisam razumjela o čemu govori. Njegove su mi se riječi činile iskrivljene i prisiljene.

Ponovio je što je kazao i onda rekao da otvorim kutiju.

Sve je to izgledalo čudno. Pitala sam se zašto mi čovjek koji je donio moje uniformne košulje pokušava pokazati neki parfem.

Nakon što sam otvorila poklopac kutije, izvukla sam bočicu i prinijela je licu. Očito se radilo o skupome daru. Još uvijek nisam znala što sve to znači, ili mi je želio nešto prodati. Pokušala sam pokazati ne baš pretjerano oduševljenje mirisom.

„Čemu to?“ pitala sam.

Šutio je trenutak, osvrnuo se. Usnice su mu zadrhtale. Napeo je vrat prije nego što je progovorio. „U srijedu sam izgubio Pat“, rekao je šapatom.

„Oh, tako mi je žao!“ rekla sam. Ali prije nego što sam mogla nastaviti, progovorio je: „To je trebao biti njezin poklon za Valentinovo.“

Odjednom sam postala svjesna težine ovog čina i ukazane časti. Zagrlila sam ga. „Tako mi je žao! Tako mi to teško pada!“ rekla sam. U takvim trenucima nema riječi pa sam jednostavno čekala da čujem što se dogodilo.

Da, oboljela je od raka, rekao je. Pat je bila samo pet dana u hospiciju i onda je umrla. Pat, koja je nekoliko godina radila za našu školu, ranije mi je priznala da boluje od raka. Ali posljednje što sam čula o njoj bilo je da se osjeća dobro i da joj je liječenje puno pomoglo.

Sada mi je njezin suprug govorio da će on nastaviti posao, bar zasad, tako da ga škola još uvijek može pozvati ako treba. Rekao je kako je njegova supruga umrla u srijedu, da je on završio košulje u petak, a da su danas, kad svijet slavi ljubav (Valen-

**Premda ne znam
kada će to biti,
znam da će On
skoro doći, a ja ću
požuriti - jer dolazi
moj Gospodin. On
će me čekati i mi
ćemo se zajedno
biti tamo gdje
nema rastanaka,
bolesti ni smrti.
Tog slavnog dana
Isus će mi uručiti
skupocjeni poklon
- dar vječnog
života, dom u
raju i prednost da
budemo zauvijek
s Njim.**

tinovo), on i njegov psić jednostavno morali izići iz kuće.

I tako je on sada bio kad mene, donio je košulje, kao i dragocjeni dar za Valentinovo koji više nije mogao dati svojoj supruzi. Ponovno sam mu zahvalila za poklon. On se okrenuo i otišao.

Dok sam pričala svome suprugu što se dogodilo, na oči su mi navrle suze.

„Čime sam zaslužila čast da dobijem ovaj skupi poklon namijenjen njegovoj dragoj?“ pitala sam. „Zašto baš ja?“

Odgovor je da u stvari nisam učinila ništa – osim što sam njegovala prijateljski odnos s njegovom suprugom. Da, ja sam se zanimala za njezin život, njezino zdravlje i njezinu obitelj. Sprijateljila sam se s njima. Znala sam je hrabriti i zahvaljivati za njihov naporan posao za našu školu. Ali sve to nije bilo vrijedno da zaslužim takvu čast.

Dok sam razmišljala o ovom neočekivanom i neobičnom daru, mislima sam otišla u budućnost, u ne tako dalek dan, kad ću umjesto zvona na vratima začuti zvuk trube. Premda ne znam kada će to biti, znam da će On skoro doći, a ja ću požuriti – jer dolazi moj Gospodin. On će me čekati i mi ćemo se zajedno biti tamo gdje nema rastanaka, bolesti ni smrti.

Tog slavnog dana Isus će mi uručiti skupocjeni poklon – dar vječnog života, dom u raju i prednost da budemo zauvijek s Njim. „Ta milošću ste spašeni po vjeri! I to ne po sebi! Božji je to dar!“ (Ef 2,8.)

Izvan sebe zbog ove velike časti, uskliknut ću: „Ja to ne zaslužujem! Što sam učinila da dobijem ovaj skupocjeni dar – tako poseban, slavan, iznenađujuće lijep? Ne može biti da je namijenjen meni!“

Slično mojem razgovoru s čovjekom iz radionice za vezenje, ponovno ću shvatiti da nisam učinila ništa – ništa osim što sam nastojala uspostaviti zajednicu s Božjim dragim Sinom.

Koliko god neki odnos može izgledati jednostavan, otkrit ćemo da je ova zajednica s Isusom jedino što vrijedi. Kakav je danas tvoj odnos s Njim? (*Adventist Review*, 26. veljače 2016.)

Zašto su samci problem u crkvi?

.....

Rachel Karman*

„Ne brini se, naći ćeš ti onog pravog“, rekla mi je (po treći put), prije no što me gurnula u nepregledan red djevojaka koje su čekale da mladenka baci buket.

„A što ako ne nađem,“ pitala sam se. „Što ako nikada ne sretnem onog pravog? Što ako se nikada ne udam, ne budem imala djecu ili se ne ‘skrasim’? Hoćete li me i dalje cijeniti?“

To je pitanje s kojim sam se tije-

kom trideset i nešto godina bezbroj puta susrela. Ako ostanem sama, što će se dogoditi s mojom službom, mojim napredovanjem, mojim prijateljstvima i mojim odnosom s crkvom?

Nažalost, unatoč svemu, čini se kako je sve puno umirujućih riječi, sa-

*Rachel Karman je iz Los Angelesa. Trenutno radi kao socijalna radnica za beskućnike u Skid Rowu.

žaljivih pogleda ili nasrtljivih nastojanja da me se ‘skraši’. No istina je da mi se na gotovo svim životnim područjima sviđa što sam sama (osim kada pokušavam promijeniti navlaku na poplunu, pomaknuti ormar ili igrati tenis). To je moj izbor, barem za sada.

Mogu činiti što želim, kad god to želim i kako god želim. Ne sramim se spavati do podneva za vrijeme slobodnog dana. Trošim novac kako želim.

Po kući mogu raditi u otrcanoj odjeći jer ne moram paziti na dojam koji ostavljam. Nikoga nije briga što za ručak imam kokice i sir.

Jesam li ponekad usamljena? Jesam. No to je nekada oslobađajuće.

Molim vas, nemojte me krivo razumjeti, ja ne želim zauvijek ostati sama. Želim imati djecu, ne protivim se nalaženju partnera. Ne odbacujem moguće veze i doista mi se sviđa zamisao o braku.

Radujem se zarukama osoba koje volim. Još nisam bila prisutna na vjenčanju, a da nisam bila ganuta do suza. Posvuda oko mene su nevjerojatni primjeri dobrih brakova. Volim gledati romantične filmove.

Brak je prekrasna slika Kristove ljubavi. To je dar. No brak nije jedini Božji dar.

I ne nalazi se u središtu mog životnog puta. Iako mi se, na vlastito razočaranje, čini da se, sve dok pronalaženje „onog pravog“ ne postane moja prva zadaća, možda nikada i neću uklopiti u obrazac u koji me moja crkva želi staviti.

Kada sam imala 29 godina, nisu me primili u malu grupu čiji su članovi bile samo osobe u braku. Voditelji grupe, i to moji najbliži prijatelji, rekli su da više nismo u istom životnom razdoblju. Onda su me stavili u skupinu s osobama koje su nedavno diplomirale. Jednom prigodom sam se željela ozbiljnije uključiti u rad crkve, ali nakon izbora molitvene skupine rečeno mi je da sam prešla granicu, budući da zajednička molitva s oženjenim muškarcem može biti uzrokom njegova posrnuća. Oh, da, rekli su mi i da ne mogu znati što znači voljeti dok se ne udam i nemam djecu.

Nedavno mi se povjerila prijateljica koja je godinama čeznula za životnim partnerom, jer joj je pastor rekao kako je to jedini način liječenja starih rana. Uskoro se udala i nakon samo nekoliko godina razvela.

Iako veći dio Novog zavjeta govori o umnožavanju crkve djelovanjem u društvu, misijom i dosezanjem ljudi, čini se kako mi više ističemo rast vjerske zajednice preko braka i djece.

„Crkva me razočarala,“ rekla mi je, „jer mi život nije postao bolji, već sam i dalje to bila ja, ona ista uništena osoba. Umjesto odlaska u savjetovaništvo, okrenula sam se suprugu kako bi mi pomogao i ozdravio me, a to je bila velika pogreška.“

Iako veći dio Novog zavjeta govori o umnožavanju crkve djelovanjem u društvu, misijom i dosezanjem ljudi (čak potiče ljude da ostanu samci), čini se kako mi više ističemo rast vjerske zajednice preko braka i djece.

Pogledajmo to ovako. Ako se oženite ili udete s 25, budete u braku 40 godina, izgubite bračnog partnera sa 75 i živite do 90, tada ste gotovo polovicu života proživjeli sami. To je značajan period vremena! Kao crkva trebali bismo uvidjeti da je, unatoč tomu što je brak dobra stvar, jednako dobro biti i samac. Niti jedna od ovih okolnosti ne umanjuje drugu po pitanju vrijednosti ili autoriteta. Blagoslovljeni smo postojanjem različitosti među nama.

Pavao to ovako kaže u 1. Korinćanima 7,7-8: „Ja bih htio da svi budu kao i ja; ali svatko ima od Boga svoj

posebni dar, jedan ovakav, drugi onakav. Neoženjenima i udovicama ipak velim da je za njih dobro ako ostanu kao i ja.“

Kao što smo svi pozvani na različita zvanja i različita prebivališta, tako, ako ste pozvani da budete samac, odlično. Ako ste pozvani da budete u braku, opet odlično.

A Isus? On je bio samac. Kada bi On danas ušao u crkvu, bismo li i Njega stavili u „drugu“ skupinu, zaboravljajući Ga pozvati na zajednička druženja, i uz ispriku Ga obavijestili kako je u srijedu mala grupa samo za osobe u braku?

Smatram kako se većina problema svodi na pitanje u čemu je naša vrijednost ili vrijednost drugih. Kao što me ljuti kada ljudi sažalijevaju samce i ne razumiju kada je netko zadovoljan kao samac, tako me boli srce kada čujem kako moji prijatelji, samci, izražavaju želju za brakom nagovještavajući da su im služba ili utjecaj trenutno ugroženi zbog toga što su samci.

Ovo ni na koji način nije prosvjed protiv braka. Cijela stvar je u tome da trebamo odbaciti mentalni stav s kojim već desetljećima živimo i početi se međusobno cijeniti i hrabriti, te učiti jedni od drugih, bilo da smo mladi ili stari, samci ili u braku.

Ako svoju vrijednost imamo u Kristu, vjerujući kako nas samo On može učiniti cjelovitima, tada moramo vjerovati kako On ima plan, kao što nam Pismo kaže. **ZV**

Izvor: <http://www.relevantmagazine.com/life/why-do-churches-treat-singleness-problem>

Šest biblijskih načela poslovne etike na primjeru afere iz General Motorsa

Ovaj tjedan postignut je dogovor s General Motorsom o plaćanju iznosa od 900 milijuna dolara nagdoobe kako bi se američka vlada oslobodila optužbe o prikrivanju pogreške na sustavu paljenja koja je uzrokovala smrt najmanje 169 osoba.

Ovaj automobilski div odvojio je 575 milijuna dolara za rješavanje niza građanskih parnica, tako da su troškovi narasli na 5,3 milijarde dolara, „iznos koji je u GM-u potrošen na problem za koji tužitelji kažu da je mogao biti riješen po cijeni manjoj od jednog dolara po automobilu“, izjavljuje Associated Press.

Tko je kriv? Istražitelji kažu kako je do problema u GM-u dovela korporativna kultura nestručnosti i nemara. Kompanija je otpustila 15 zaposlenika, uključujući i zamjenika predsjednika za održivost i uređenje globalnih odnosa, pet korporativnih odvjetnika i njihove suradnike u Službi za nacionalnu sigurnost cestovnog prometa.

No postupci GM-a ostavljaju mnoga pitanja bez odgovora. Primjerice, ako pretpostavimo da je tijekom korporativne kulture odozgo prema dolje, od vođa na najvišoj razini do zaposlenika u prvim redovima, zašto onda nije otpušteno više starijih izvršnih službenika?

Evo i težeg pitanja: Bi li kršćanski menadžeri, inženjeri i odvjetnici u ovakvim okolnostima postupili drugačije? Ako bi, kako?

.....
Michael E. Cafferky

Biblija ne govori o povlačenju proizvoda iz prodaje, o kompenzacijama izvršnih direktora, naftnim bušotina-

ma na Aljasci, o zakonu o minimalnoj plaći te nizu drugih suvremenih etičkih pitanja.

No, kada je u pitanju tržište, neka etička pitanja su vrlo jednostavna i izravna. Jasno je što je dobro a što zlo. Za mnoga djela koja je lako prepo-

znati, poput laži, prijevara ili krađe, Levitski zakonik 19,11 nudi poslovne savjete koje će i nevjernici smatrati razboritima: „Nemojte krasti; nemojte lagati i varati svoga bližnjega.“

Druge poslovne okolnosti su puno složenije. Kada se nađemo na području javne politike, koja često podrazumijeva i gospodarsvene mjere, problemi tada postaju još složeniji.

Biblija ne govori o strogo određenim suvremenim gospodarstvenim

okolnostima, no to ne znači da je neupotrebljiva kao poslovni vodič. Daleko od toga! Ovdje navodimo šest odlika Božjeg karaktera koji nam je otkriven u velikim biblijskim temama iz kojih proizlaze korisni savjeti za složene okolnosti s kojima se suočavamo u poslovnom svijetu.

1. Shalom (život koji napreduje na svim razinama): „Zla se kloni a čini dobro, traži mir [*shalom*] i za njim idi“ (Psalam 34,15). Važna mjera pri napredovanju, s biblijskog stajališta,

jest promicanje sigurnosti. Kada je poznato da nešto uzrokuje povrede, tada donositelji odluka imaju odgovornost za upozoravanje odgovornih osoba i zatim trebaju načiniti ispravke uklanjanjem uzroka opasnosti ili omogućavanjem sigurnosti na neki drugi način.

2. Istina (vjernost u postupanju): „Pribavi istinu i ne prodaji je, steci mudrost, pouku i razbor“ (Izreke 23,23). „Pravda i pravednost temelj su prijestolja tvoga, ljubav i istina ko-

račaju pred tobom“ (Psalam 89,14). Istina je jedina stvar u Bibliji na koju imamo pravo na monopol. Što je u našim postupcima više vjernosti i što je duže zadržimo u našim odnosima, to ona postaje vrjednija. Istina je temeljno načelo Božje vladavine u svemiru. Biblijska zamisao istine znači vjernost na djelu koja izdržava ispit vremena i okolnosti. To je izravno povezano s prijepisom Božjeg karaktera koji znači vjernost u ispunjavanju obećanja. Biti istinit u

poslovnosti zahtijeva od menadžera njegovanje transparentnosti i otvorenosti pri priopćavanju onog što stvarno jest. Vijesti o General Motoru daju naslutiti kako su njihovi inženjeri čuvali neke tajne, a menadžeri davali vladi i javnosti krive podatke o sigurnosti vozila koja su imala pogrešku u sustavu paljenja.

3. Mudrost (biti razborit u održavanju zavjetnih odnosa): „Savršen je zakon Jahvin – dušu krijepi, pouzdano je svjedočanstvo Jahvino – neuka uči“ (Psalam 19,7). Biblijska istina nije samo u tome kako biti mudar u stjecanju novca. Ona je ukorijenjena u zamisli mudrosti u odnosima, i to vjernošću i odanošću. Mudrost uključuje pažljivo proučavanje stvari kako bi se stekao uvid koji će pridonijeti dobru ne samo pojedinca već i šireg društva.

4. Subota, koja uključuje i djelovanje i odmor (raditi vrijedno, ali i odmarati se zadovoljno u sigurnosti da je Bog onaj koji će priskrbiti sve potrebno; odmor od stalne usmjerenosti prema bogatstvu i stjecanju): „Sjeti se da svetkuješ dan subotni. Šest dana radi i obavljaj sav svoj posao. A sedmoga je dana subota, počinak posvećen Jahvi, Bogu tvojemu: Tada nikakva posla nemoj raditi“ (Izlazak 20,8-11). Subota nas uči tome da naša djela tijekom tjedna trebaju poštovati načelo ograničavanja osobnog dobitka, da bismo bili zadovoljni primljenim Božjim blagoslovima. Subota je znak odanosti Bogu, ne samo kada sedmi dan posvetimo bogoslužju, već i kada Gospodara subote držimo Gospodarom cjelokupnog života, i to od nedjelje do petka. To znači da se odlukom o svetkovanju subote posvećujemo i tome da tijekom cijelog tjedna slijedimo načela koja unapređuju življenje.

5. Ljubaznost s ljubavlju (duboka, trajna odanost): „Objavljeno ti je, čovče, što je dobro, što Jahve traži od tebe: samo činiti pravicu, milosr-

đe ljubiti i smjerno sa svojim Bogom hoditi“ (Mihej 6,8). Biblijski primjer načina na koji pokazujemo odanost nalazimo u Levitskom zakoniku 19,18: „Ne osvećuj se! Ne gaji srdžbe prema sinovima svoga naroda. Ljubi bližnjega svojeg kao samoga sebe. Ja sam Jahve!“ Kada zaposlenici objave istinu o okolnostima, menadžeri trebaju prema njima pokazati odanost tako što ih neće kažnjavati.

6. Pravednost (pošten odnos, ispravljanje nepravde): „Štitite slaba i sirotu, vratite pravicu jadniku i siromahu! Izbavite potlačenog i ubogog; istrnite ga iz ruku bezbožnih!“ (Psalam 82,3.) Poslovna tehnologija mora se upotrebljavati tako da potiče pravednost i prava drugih. Vjernog sljedbenika pravednost navodi na ispravljanje nepravdi korupcije i organizacijskih procesa koji su nepravdni prema svima, a osobito prema osjetljivima.

Primjerice, sigurno je da su vozači izloženi prometnim nesrećama ako su određeni dijelovi vozila neispravni. Isto tako, osobe koje traže naknadu za nepravdu zbog neispravnih vozila, zaslužuju pravedan proces pritužbe.

Ove i slične teme vezane za poslovanje izravno su povezane s identitetom Isusa Krista i temelj su Božje vladavine svemirom. Isto tako su temelj tržišnog ponašanja osobe koja je odani vjernik, bilo da se radi o kupovini ili prodaji.

U mnogim svjetovnim poslovnim okolnostima kršćani ne mogu otvoreno govoriti o svojoj vjeri. No čak i nevjernici mogu uvidjeti mudrost sadržanu u mnogim načelima. Stoga, kada kršćani promiču temeljna načela sadržana u ovim biblijskim primjerima, iako možda ne govore izravno o Bibliji, ipak, kada ih promičemo u organizacijama u kojima radimo, te kada ih ugradimo u svoje osobne navike, mi jednako govorimo o Isusu Kristu kao i kada bismo Ga spomenuli imenom.

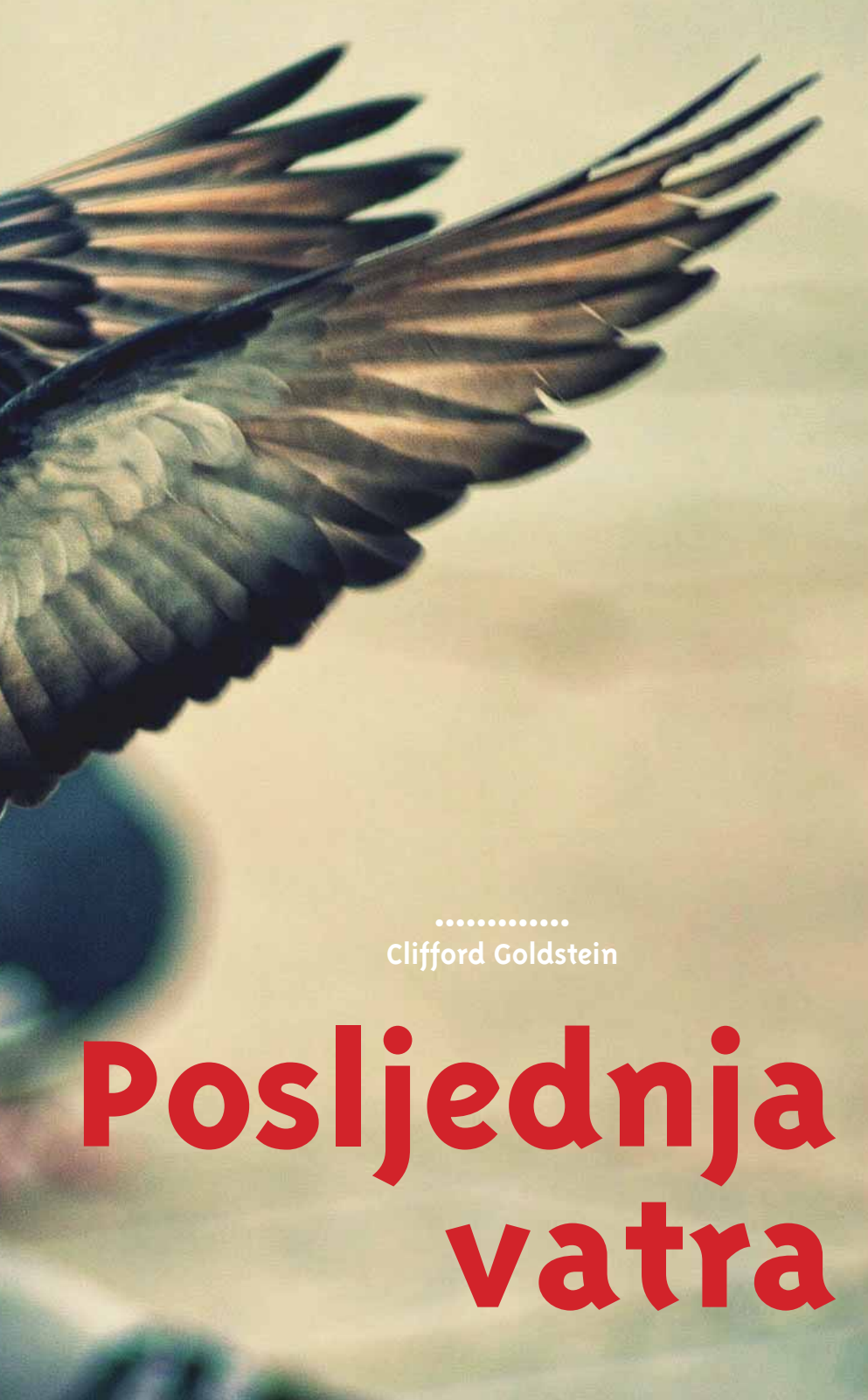
Pjesnik Rilke jednom je pisao o ženama u Parizu koje su pticama bacale prethodno sažvakane komadiće kruha: „Ove se žene dobro osjećaju kad razmišljaju kako ptice odlijeću u prostrani svijet s njihovom slinom u kljunu, premda će to ubrzo nakon toga zaboraviti.“

Kako je jednostavno da se zbog svoje vlastite beznačajnosti ljutimo

i bojimo zato što naše postojanje – zajedno s našim osjećajima i raskošnom maštom – nakon zadaha znoja ne ostavlja iza sebe nikakvo djelovanje. Postoji samo nekoliko velikih ljudi koji na ovome svijetu čine nešto znakovito; većina nas nestaje jednako brzo kao što smo se pojavili, a da pritom nismo prouzročili mnogo kovitlaca.

„Ma daj, pa ti si pisac, pišeš knjige!“
Točno, pisac sam niza rasprodanih djela – književnik čije je društvo obožavatelja većinom izumrlo. Osim toga, zar Sveto pismo ne kaže da će jednoga dana „u koji će nebesa s praskom proći i počela se — spaljena — raspasti, (a) zemlja i djela na njoj izgorjeti“? (2 Pt 3,10 – Var. Biblija.) A zar papir ne gori nešto brže od zemlje?

.....
Clifford Goldstein

Posljednja vatra

Na kraju tisuću godina sve će moje knjige i članci izgorjeti. Premda ova misao može izgledati deprimirajuća, u stvari nije, jer sadrži jedinu nadu koju imam – naime da neće sve što imam prestati da postoji, čak i ako ovaj svijet prođe.

Kad umremo ništa ne možemo uzeti sa sobom. A što je još gore: što god ostavili iz sebe (knjige, zgrade, poznato

ime, dobrotvorne organizacije i drugo) – sve će to progutati posljednja velika vatra. A što ostaje? Koliko mogu procijeniti, ostaje samo karakter koji smo ovdje oblikovali i duše koje smo zadobili za nebesko kraljevstvo. Čini se da je sve ostalo osuđeno na trajni zaborav i time na beznačajnost. Tko bi se nakon nekoliko tisuća godina sjetio filmova kao što su Shaun the Sheep (Ovan Šon).

Možda je to razlog što nas Bog koristi da pridobijemo duše za Njega – da steknemo udjela u vječnosti. Kad radimo na spašavanju drugih, sadimo u izvjesnom smislu nešto na novoj Zemlji. Zadobivati duše za Krista svakako je najbolja mogućnost sabiranja blaga na Nebu. Konačno, zar neće sve drugo što radimo – ukoliko to ranije ne unište moljci i hrđa – propasti u posljednjoj vatri?

U Propovjedniku 3,11 čitamo da je Bog stavio vječnost (olam) u naše srce. Kod nas smrtnika težnja za vječnošću nadilazi sve naše druge težnje. Jedini način da zadovoljimo ovu težnju jest da sebe i druge pripremimo za vječnost.

U Novom zavjetu pozvani smo da hranimo gladne, a onima koji su goli damo odjeću. Plodovi ovih djela će opstati (Mt 25,38-46) – nasuprot mnogima koje smo obukli i nahranili. To je u određenom smislu razlog zašto sva ovozemaljska djela mogu nestati u beznačajnosti. Kad bi se veliki prasak, gledano iz svjetovne perspektive, odvijao obrnuto, pa bi se svemir urušio i mi nestali s pozornice zajedno sa svakom uspomenom i tragom, onda bi sve što činimo – čak i ono dobro – bilo bespredmetno.

Kad se nakon 60 godina na ovoj Zemlji zamislim gdje je ostalo 70 do 80 posto mogega života, nije teško upitati se: Koliko će toga što sam učinio preživjeti posljednju vatru? (Hoću li je ja preživjeti?) Koliko će toga što sam učinio biti pretvoreno u pepeo – ili čak nešto sitnije od pepela?

Stalno govorim svojoj supruzi da se život sastoji od prioriteta. Mi činimo ono što nam je najvažnije; sve je drugo sporedno. Kao adventisti sedmog dana, koji vjeruju da će svijetu uskoro doći kraj, naši bi prioriteti trebali ipak odražavati ovaj bitan element naše vjere. Ako to bude slučaj, onda će sve što činimo potpasti pod dvije kategorije: (1) Djela koja će ostati dugo nakon vatre i (2) ono što je tako prolazno kao ljudska slina u ptičjem kljunu. **27**

Dok pravda oklijeva

Gotovo zaboravljena pripovijest o armenskim adventistima

.....
Daniel Heinz

Bio je to prvi genocid u dvadesetom stoljeću. Prije stotinu godina režim pod nazivom Mladi Turci počeo je sustavno istrebljivati armensku populaciju u Otomanskom Carstvu. Bio je to zločin golemih razmjera čije su žrtve bili ne samo Armenci već i kršćani aramejskog, kaldejskog, asirskog i grčkog podrijetla, uključujući sve crkvene denominacije. Cilj je bio stvoriti novu islamsku narodnu državu.

Prema vjerodostojnim procjenama, više od 1,5 milijuna kršćana u Maloj Aziji izgubilo je život između 1895. i 1922. godine. Više od četvrtine stanovnika Otomanskog Carstva smatralo se kršćanima sve do 1914., a danas ih je ostalo samo nekoliko tisuća. To je dalekosežna posljedica ove nesreće obilježene prisilnim preobraćenjima, protjerivanjem, bježanjem i stalnim iseljavanjem zbog isključivanja i diskriminacije.

Okolo dva desetljeća nakon ove katastrofe, Adolf Hitler je preuzeo primjer genocida nad Armencima kao obrazac za ubojstva milijuna Židova. Budući da svijet nije prosvjedovao zbog genocida nad Armencima, Hitler je smatrao kako može jednako nečovječno postupati prema Židovima, jer, kako je sam upitao: „Tko danas, nakon svega, govori o uništenju Armenaca?“

Elie Wiesel u ovom kontekstu spominje „Holokaust prije Holokausta.“ Hans-Lukas Kieser zamjećuje kako Armenski genocid nije bio takva „industrija kao Auschwitz“, no zasigurno je bio „dobro organizirana manufakturna smrti“. Počinjenim masakrima i deportacijama – neslavnim marševima smrti - većina povjesničara daje punopravni status genocida, no neki ih i danas niječu, a mrtve prikazuju kao žrtve ratnog kaosa i gladi.

Zločini koje su počinili pripadnici pokreta Mladi Turci bili su smrtni udarac mladoj i rastućoj Adventističkoj crkvi u Turskoj koja je djelovala na evangelizaciji države od 1889. godine. Od ukupno 450 vjernika u Turskoj, njih 250, uglavnom armenskog podrijetla, umrlo je na najokrutniji način. Drugi su uspjeli pobjeći u Siriju, Libanon, Egipat, Sovjetski Savez ili Grčku.

Malobrojni su se uspjeli iseliti na Zapad. Među 250 adventističkih žrtava bilo je približno 50 nekrštenih odraslih osoba i djece. Točan broj adventističkih žrtava nije moguće odrediti budući da su neka od ove „izgubljene“ djece preživjela „usvojenjem“ i prisilnim obraćenjem, nakon što su ubijeni njihovi adventistički roditelji.

Adventistička crkva u Turskoj nakon genocida imala je manje od 100 članova. Većina ih je živjela u Istanbulu i okolici. U narednim desetljećima su se iselili. Adventistička crkva u Turskoj nikada se nije oporavila od masovnih ubojstava svojih armenskih vjernika. Čini se kako je adventistički svijet do sada vrlo malo primjećivao ovih 250 adventista koji su, zajedno s djecom i mladeži, umrli kao mučenici stoga što su se držali kršćanske vjere u neprijateljskom svijetu. Ovaj članak nas podsjeća na junačku vjeru i hrabrost koju su ovi adventistički mučenici pokazali prije 100 godina.

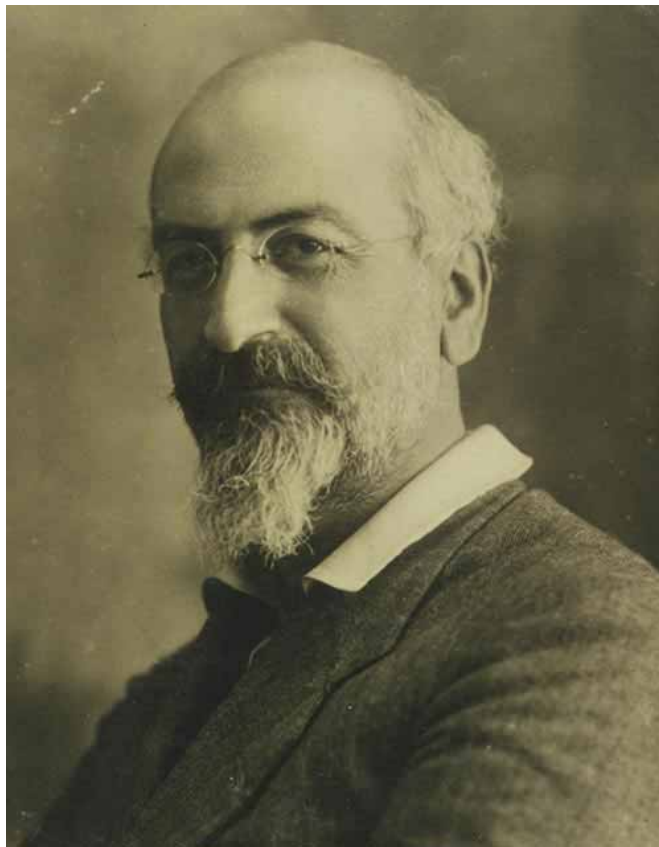
Progon i znakovi dolazeće nesreće

Adventistička misija je u Otomanskom Carstvu bila zabranjena od samog početka. Progon i tlačanje adventističkih vjernika, mjesnih kolportera i pastora događalo se svakodnevno. Zador G. Baharian, osnivač i otac adventističke misije u Otomanskom Carstvu, bio je uhićivan više od 30 puta tijekom 23 godine svoje misijske službe, prije mučeničke smrti u srpnju 1915. Njegova poruka glasi: „Iako se put pred nama čini vrlo mračnim, mi znamo da je Bog svjetlo.“

Baharian je redovito, svake godine, provodio nekoliko dana, tjedana i mjeseci u mračnim zatvorskim ćelijama. Za vrijeme dužeg razdoblja provedenog u zatvoru i Urfi – od 1904. do 1905. – poučavao je dvojicu svojih najbližih suradnika, A. M. Buzugheriana i E. Ayvaziana, koji su bili zatvoreni zajedno s njime. Adventistička crkva je samo 1908. imala djelomičnu slobodu (slobodu tiska i okupljanja), za vrijeme političkih previranja u pokretu Mladi Turci koji je ujedinjavao zamisli liberalnog prosvjetiteljstva s turskim islamskim nacionalizmom. No, ta je

Zadour Baharian, predsjednik misije, ubijen je 1915. u Sivasu.

Diran Tcharakian, armenski sveučilišni profesor, pjesnik i pisac, čije je vodstvo održavalo tursku adventističku misiju. Umro je, iscrpljen i malaksao, na obalama Tigrisa u Diyabarkiru.

sloboda bila varljiva i kratkotrajna. Kako bi spriječili raskol Carstva, islam je uskoro proglašen apsolutnom državnom ideologijom, a kršćani su postali državni neprijatelji. Pokret Mladi Turci pokrenuo je „armensko pitanje“ učinivši ga „egzistencijalnim pitanjem“ za narod. Bili su to nagovještaji genocida.

Usmrćivanje najmanje sedmero vjernika, poznatih po imenu, kao i nekoliko djece, na području Adana, 1909. godine, bilo je strašno iznenađenje za Bahariana i armenske adventiste u Turskoj. Nije nam poznato koliko je točno adventista ubijeno u to vrijeme.

Sudbinu Hadji Kupeliana, vođe Adventističke crkve, vidjeli su svjedoci koji izjavljuju: „Turčin koji je stajao pokraj njega htio ga je ubiti. Brat Kupelian je razgolatio prsa i rekao: ‘Spreman sam, pucaj!’ Turčin mu je zatim dopustio da ode. Brat Kupelian se okrenuo i napravio nekoliko koraka, kada ga je zaustavio drugi Turčin i pucao u njega.

Čuo sam kako je ovom dragom bratu zapovjedbno da prihvati islam. Odgovorio je da postoji samo jedna prava vjera, vjera u Krista.“

U to vrijeme je pokolj na području Adana prouzročio smrt 20.000 Armenaca. Baharian se s pravom bojao za budućnost. Za njega, i ostale članove Crkve, porast muslimanske netrpeljivosti i političko-vjerske mržnje prema kršćanskoj populaciji u Otomanskom Carstvu služio je kao dokaz početka ispunjavanja proročkih apokaliptičkih događaja na kraju vremena.

Nakon početka Prvog svjetskog rata, 24. travnja 1915., preživjeli armenski intelektualci uhićeni su u Istanbulu i ubijeni. Nastavljaju se prisilna iseljavanja i pokolji za koje se tvrdi da su „posljedica rata“. U srpnju 1915. Baharian je napadnut iz zasjede na misijskom putovanju u Anatoliji. Prošlo je mnogo godina dok okolnosti njegove smrti nisu postale poznate. Prema izvješću očevidaca ubojstva, Bahariana su u blizini Sivasa ubili pri-

padnici kurdske milicije. Zahtijevali su od njega da se odrekne Krista i odmah preobrati na islam. Kada se ovaj hrabri misionar usprotivio, i sklopio ruke na molitvu, hladnokrvno je ubijen. Njegovu su odjeću i obuću ubojice prodale na tržnici.

O njemu je kasnije, 1925. godine, L. R. Conradi napisao: „Brat Baharian je znao da će jednoga dana izgubiti život. Rekao je samome sebi, ‘Da nisam na to spreman, davno bih napustio ovo misijsko polje.’“

Visoka cijena

Muslimani su pobili velik broj kršćanskih svećenika. Adventistički pastori bili su suočeni s odlukom – prihvatiti islam ili poći na marš smrti koji je završio smrću od gladi u Sirojskoj pustinji blizu Deir ez-Zora (današnje Raqqa, trenutnog uporišta „Islamske države“). Adventističku siročad, čiji su roditelji ubijeni, prisiljavali su na preobraćenje, a progonitelji su ih nagrđivali žigošući im znakove na lice.

Adventistica Serpouhi Tavoukdjian preživjela je marš smrti, ali su joj na licu ostali iscrtani islamski simboli. ©Daniel Heinz

Serpouhi Tavoukdjian, adventistica koja je preživjela u arapskom haremu, pripovijeda o svojoj agoniji: „Držali su me ispred velikog mnoštva, a žena mi je crtala turski polumjesec i zvijezde na čelo, obraz i bradu. Tetoviranje je bilo vrlo bolno. Trebala sam biti poučavana kao muslimanka i vjenčati se za sina moga arapskog gospodara. No, nastavila sam se moliti Isusu, i nakon godina čekanja i usamljenosti, On me na čudesan način izbavio iz ropstva.“ Serpouhi je 1924. uspjela iseliti u Sjedinjene Američke Države.

O svom dramatičnom iskustvu svjedočila je u knjizi pod nazivom: *Prognana: Pripovijest armenske djevojke*, koja je objavljena 1933. godine. Gotovo svi adventistički članovi njezine obitelji izgubili su život u genocidu. Strašno je žalosno čitati njezino izvješće s marša smrti, prije no što je odvedena u harem: „Približili smo se pustinji i bili smo na rubu smrti od gladi. Onda je, jednog dana, došao arapski kapetan i zatražio od moje očajne maj-

ke dopuštenje da odem s njime. Moja majka je znala da će umrijeti. Odbila je primiti novac za mene i zamolila je Arapina, u Božje ime, da sa mnom dobro postupa. Kada me plačući predala strancu, šapnula mi je da imam bratcu u Americi koja će me jednog dana pronaći. To je bila moja jedina nada. Majka i brat su dugo gledali kako me Arapin odvodi. Nedugo zatim moja majka je izgubila život, a zatim je umro i moj mlađi brat. Vojnici su mojoj sestri iskopali oči, kako bi je mučili, pa je i ona uskoro umrla od posljedica strašnog zlostavljanja.“

Poput Bahariana, i drugi su adventistički pastori i misijski radnici, neki od njih zajedno s obiteljima, ubijeni ili mučeni do smrti. Izgubili su život zbog javnog ispovijedanja adventističke vjere. Od 12 adventističkih kolportera samo su dvojica preživjela. Međutim, imena većine adventističkih žrtava genocida ostaju nepoznata. Popis adventističkih žrtava, koji je između 1918. i 1920. načinio Heinrich Erzberger,

predsjednik misije u Konstantinopolju, vjerojatno nije sačuvan.

Uz Zadoura Bahariana, najistaknutija adventistička žrtva genocida bio je svakako Diran Tcharakian. Sveučilišni profesor, pjesnik i stručnjak za armenski jezik, postao je adventist tek 1913. godine. Nakon Baharianove smrti ovaj karizmatični intelektualac preuzeo je duhovnu skrb nad prognjenim vjernicima. Tcharakian je opisao strašan marš smrti dug više od 1.000 kilometara, koji je morao pretrpjeti. Sve do kraja života pisao je pisma i tajne poruke na malim komadićima papira osoblju adventističke misije u Konstantinopolju i platio bi nekome da ih pošalje. Na jednom takvom papiću je 1921. drhtavom rukom, kratko prije svoje smrti na obalama rijeke Tigris, u Diyarbakiru, napisao: „Pa da mi je i dolinom smrtne sjene proći, zla se ne bojim, jer si ti, Bože moj, sa mnom“ (vidi Psalam 23,4).

U dolini smrtne sjene oni su izgubili svoj zemaljski život, plativši cijenu svoje vjernosti, ali im nitko ne može oduzeti nebeski vijenac života (vidi Otkrivenje 3,11).

Ovaj se članak temelji na akademskom istraživanju Daniela Heinz, „Adventisten im Osmanischen Reich—ein Fallbeispiel für Islamische Intoleranz“, u *“For You Have Strengthened Me”: Biblical and Theological Studies in Honor of Gerhard Pfandl in Celebration of His Sixty-fifth Birthday*, ur. Martin Pröbstle, Gerald A. Klingbeil, i Martin G. Klingbeil (St. Peter/Hart, Austria: Seminar Schloss Bogenhofen, 2007.), str. 453-478.

Tcharakian je bio pomagač u čudesnom iskustvu Diamondole Keandes, 1919. Vidi u Chantal J. Klingbeil, „The Little Diamond: Living a Life of Service—Anywhere and Anytime,” *Adventist World*, prosinac 2010., str. 14-17.

Dr. Daniel Heinz, ravnatelj Povijsnoga arhiva Kršćanske adventističke crkve u Europi, živi u Theologische Hochschule Friedensau, u sjevernoj Njemačkoj.

Pet kršćanskih odlika protivnih kultura

Zašto su biblijska učenja još uvijek vrlo radikalna?

.....
Stephen Mattson

Blog Stephena
Mattsona:
stephenjmattson.com.
Možete ga slijediti na:
Twitter @mikta.

Kršćani često nevjernicima predstavljaju evanđelje koristeći strategije koje oponašaju sekularni svijet. Usvajaju trendove, stilove i ponašanja, pa u njih onda upakiraju biblijske istine kako bi odgovarale pravilima kulture.

To nije posvema loše, ponekad je čak i nužno, za napredak evanđelja, no kulturalni ustupci mogu postati idolizirani pa kršćanstvo gubi svoju jedinstvenost. Međutim, u srži naše vjere nalaze se jedinstvene odlike.

Evo pet kršćanskih odlika koje su trajno i radikalno protivne kulturi:

STRPLJIVOST

„Ako li se nadamo onome što ne vidimo, čekamo sa strpljivošću“ (Rimljanima 8,25 – Biblija, Šarić).

U svijetu koji je opsjednut trenutnim podacima, brzim dopunama vijesti, viralnim širenjem informacija i stalnim kretanjem, postalo je sve teže čekati ili jednostavno mirovati.

Strpljenje je protukulturni čin povjerenja u Boga i prihvaćanja činjenice kako su neke stvari izvan naše kontrole.

U društvu koje vrednuje neprestani rad, učinkovitost, akciju i interakciju, a podcjenjuje odmor, tišinu i mir, može biti vrlo teško odvojiti se od svega. Isključivanje, odmaranje, čekanje i slušanje onoga što Bog govori vrlo je neočekivano i radikalno postignuće.

KROTKOST

„Blago krotkima, jer će baštiniti zemlju“ (Matej 5,5).

Živimo u bučnoj kulturi koja nagrađuje najglasnije, najnakićenije i najupadljivije. Dreka, svađanje, vikanje i bučno ometanje postali su novo pravilo.

Čak se i kršćanska poruka opredijelila za svađajuće frakcije koje se bore kako bi postale najmoćnije, naj-

utjecajnije i najvidljivije, no ovakvim procesom zapravo dokazuju kako su samo obična ili prosječna varijacija svijeta koji ih okružuje.

Senzacionalizam je način na koji naše društvo prodaje, oglašava i komunicira u okruženju koje uvažava samo slavu, priznanje i pozornost.

No, poniznost nije slabost, već zapravo jedinstven izvor snage koji omogućuje ljudima da ne postanu skloni populističkoj mržnji, općem bijesu, bezočnom pretjerivanju, neracionalnom strahu, suludom nasilju, bezobzirnoj propagandi, rasističkoj retorici i sustavnoj nepravdi.

Kada smo blagi i tihi u pobješnjeloj civilizaciji, koja je brza da osudi, optuži, ustraši i razori, tada se možemo usredotočiti na Boga. Krotkost se dokazuje djelovanjem i služenjem bez traženja osobnog priznanja, uz istodobno proslavljanje Boga, te na taj način postaje dubok i izvanredan čin obožavanja.

PONIZNOST

„Jer svaki koji se uzvisi bit će ponizen, a koji se ponizi, bit će uzvišen“ (Luka 14,11).

Tehnologija i društveni mediji omogućili su nam prikazivanje uljepšane slike o sebi koja se sastoji od uređenih fotografija, savršenih navoda, zanimljivih doživljaja i samouvjerenih postova.

Stalno nam se govori kako trebamo biti potpuno otvoreni i ne sramiti se svojeg ponašanja i svojih uvjerenja. No, lako je biti sebičan i drzak u političkim pogledima, teološkim stavovima, vjerskim predajama i društvenim svjetonazorima.

Vrlo rijetko nas uče pozornom slušanju, sustavnom učenju, ljubaznom razgovoru, iskrenom ispričavanju ili priznavanju da smo u krivu. Priznati vlastite pogreške, prihvatiti vlastita ograničenja i ponizno živjeti zahtijeva iznimnu samokontrolu i hrabrost.

Poniznost ostaje izvanredna odlika u kulturi koja poštuje slavu i ne prestano naglašava vrijednost uzdizanja vlastitog ega.

NADA

„A Bog, izvor nade, neka vam dadne potpunu radost i mir u vjeri da napredujete u nadi snagom Duha Svetoga“ (Rimljanima 15,13).

Nakon što su uništeni naši odnosi, zajednica nas povrijedila, ustanove nas izdale, organizacije izmanipulirale, vlade razočarale, a religije oštetile, teško je ne biti ciničan i pesimističan prema doslovno svemu.

No, za one koji imaju nadu nadahnutu Isusom postoji osjećaj smisla, namjere i optimizma u odnosu na život. Ova nada, unatoč kaosu nestalnog svijeta koji nas okružuje, usidrit će nas u Kristu, omogućujući nam sigurnu plovidbu kroz život ispunjen nesigurnošću.

VJERA

„Vjera je jamstvo za ono čemu se nadamo, dokaz za one stvarnosti kojih ne vidimo“ (Hebrejima 11,1).

U beskrajno složenom svijetu punom različitih pogleda teško je vjerovati u bilo što, stoga se ljudi sve rjeđe odlučuju na snažno povjerenje u neku osobu, stvar, zamisao ili filozofiju.

Vjera ne znači odsutnost dvojbe, tajnovitosti ili složenosti, već dopuštanje povjerenja u nešto, povjerenje u odnos s nekim. Već je dovoljno značajno svoje povjerenje i nadu polagati u nešto, no imati vjeru u nevidljivog, nemjerljivog, nadnaravnog Boga jest čin koji je u najvećoj mjeri protivan kulturi.

Izvor:
<http://www.relevantmagazine.com/god/christianity-five-most-counter-cultural-virtues>

Amigas por

Samo je htjela da je zagrlim.

.....
Morgan Nash

učenica adventističke srednje
škole u SAD-u

Kad sam ušla u dvorište, promatrale su me plašljivih očiju. Malo sam se nasmiješila. O, ne! Zar se nisam smjela nasmiješiti? Je li to bilo neprikladno? Nakon svega što su doživjele, one se vjerojatno ne žele smiješiti, a još manje da im se smiješi netko tako velik, kao da se ništa nije dogodilo. Dosad nisam upoznala ove djevojčice, samo onu strahotu koju su doživjele.

Casa Hogar je dom i sklonište za seksualno zlostavljane djevojčice u Nikaragvi. Na tome mjestu djevojke imaju sigurno mjesto za život, priliku da se emocionalno oporavljaju, da uče o Bogu i budu s drugim djevojčicama koje mogu pričati što su one prošle. Ovim djevojčicama je dopušteno da ostanu koliko god dugo žele i da odu samo kad se osjećaju spremne da iziđu u svijet.

Okružen velikom žičanom ogradom radi sigurnosti, dom je dugačka uska zgrada koja vijuga oko malog imanja i oslikana je mnoštvom živih, šarenih boja. Tu je prostorija za bogoslužje, prostorija koja služi kao blagovaonica, kuhinja, učionice za one koje nisu išle u školu izvan doma i nekoliko spavaonica. Zemljište je prepuno sta-

bala manga, ima vrt i prekrasno cvijeće. U domu su djevojčice od sedam do devetnaest godina. Sve su bile spolno zlostavljane.

Čim su predstavili naš misionarski tim, male djevojčice su pritrčale i pozdravile nas zagrljajima i osmijesima. Druge su bile posebno tihe, stajale su iza malih djevojčica, pokušavajući da se nasmiješe.

Srce mi se kidalo dok sam se pozdravljala sa svakom djevojčicom, svjesna da su mnoge od njih bile iste dobi kao moja mala sestra Summer, zamišljajući kako bi izgledalo da se to isto dogodilo njoj.

Kako može muškarac učiniti tako nešto jednoj mladoj, nedužnoj djevojčici? Kako netko može biti tako zao? Pitanja su mi jurila po mislima.

Nakon što smo proveli dan upoznavajući djevojčice, naša skupina mladih ušla je u autobus i vratila se natrag na kampus gdje smo odsjele. U grlu sam osjetila knedlu dok je naš pastor za mlade objasnio kako su neke od ovih djevojčica zlostavljali njihovi vlastiti očevi.

Zašto bi neki otac to učinio svojoj kćerkici? Zašto? Zašto?

Dvije me ruke grle

Dva dana kasnije naša se skupina vratila u Casa Hogar. Igrale smo igru da bismo se upoznale, učile imena jedna drugoj, koje su im omiljene boje i koje su dobi. Nisam dobro govorila španjolski, ali smo se zabavljale govoreći svaka nešto od jezika one druge. Nakon igre okupile smo se u krug i pjevale pjesme. Uz prijevod našega pastora pričala sam o vremenu kad sam bila daleko od Gospodina i kako sam Mu se vratila i kako mi je dao puno mira. Vidjela sam nekoliko suznih pari očiju u prostoriji.

Završila sam svoj kratki govor pričom iz Marka 4. poglavlja, o tome kako je Isus utišao oluju. Rekla sam djevojčicama da onako kao što je Isus učinio u mojem životu, On može „smiriti oluju“ i voditi njihov život ako Ga budu zamolili. „Istina je, oluju ne možemo potpuno izbrisati, ona neće sasvim prestati kao u ovom događaju“, naglasila sam. „Ali nju će kontrolirati Moćni. Samo se uzdajte u Njega i vjerujte da će vam On u svemu pomoći.“

Nakon što sam to ispričala, sve smo izašle. Dok sam hodala prema košarkaškom igralištu, osjetila sam kako

siempre

su me odostrag obuhvatile dvije ruke. Okrenula sam se i vidjela povučenu djevojčicu koja je zasuzila tijekom mogega govora.

Nasmiješila sam joj se i ona je uzvratila osmijehom. Zagrlila sam je; ona je zagrlila mene i nije me puštal. Stajale smo tako nekoliko minuta. Bez riječi, samo dva spojena srca. Sada sam ja bila ta koja pušta suzu. Sve što je željela bilo je da bude voljena.

Sjedile smo kao skupina djevojkica crtajući kredom slike na pločniku. Uzela sam dvije krede i jednu pružila njoj. Počela je crtati dvije štapičaste figure djevojaka odjevenih u haljinu. Kad je završila, pokazala je na jednu i zatim na sebe. Zatim je pokazala na drugu i na mene. Nasmiješila sam se. Nacrtala je nas. „Cómo te llamas?“ pitala sam je za ime. Umjesto odgovora uzela je svoju kredu i napisala na pločniku J-e-s-m-i.

„Jesmi? Zoveš se Jesmi!“ Nasmiješila se.

„Kako se zoveš?“ pokušala je reći na engleskom.

Uzela sam svoju kredu i napisala:

M-o-r-g-a-n.

„Morgan!“ uskliknula je svojim španjolskim akcentom. Ponovno me je zagrlila i vratila se pisanju po pločniku.

A-m-i-g-a-s-p-o-r-s-i-e-m-p-r-e.
„Prijateljice zauvijek.“

Nasmiješila se. Pružila sam ruke i čvrsto je zagrlila.

„Si! Si! Amigas por siempre!“ rekla sam.

Jesmi i ja smo nacrtale smo više slika pokušavajući da saznamo što je više moguće jedna o drugoj. Onda smo bacale loptu na odbojci, bacale frizbi i igrale lovice s drugim djevojčicama. Bilo je lijepo vidjeti koliko je radosti donijela igra ovim djevojčicama.

„Voljena si!“

Još smo jednom posjetile Casa Hogar. Dok smo zajedno pjevale i pričale, Jesmi je sjedila pored mene. Jedna je djevojčica pričala kako je otac napustio nju i njezinu majku. Objasnila je kako je bilo teško odrastati bez oca i kako je godinama mrzila tog čovjeka, ali je našla utjehu u spoznaji da je nebeski Otac voli i cijeni.

Jesmi mi je svoju glavu stavila u krilo. Gladila sam joj kosu i molila se za nju. Premda me nije mogla razumjeti, znam da je osjećala Božju prisutnost.

Onda je Jesmi ustala, lica oblišenog suzama. I naše su se oči ispunile suzama. Pozvala sam pastora Willa i molila ga da prevede što govorim. „Tako mi je drago što sam te upoznala“, rekla sam. „Ti si prekrasna djevojčica i uspjeh ćeš u životu. Ne znam što si sve doživjela, ali znam ovo: Voljena si, ne samo od mene nego i od Kralja. On te je stvorio i On te voli. Kad god se bojiš ili se osjećaš usamljeno, ili želiš s nekim porazgovarati, obrati se Njemu. Krist je umro za tebe jer te je uvijek volio. Ti si dragocjena, voljena si, posebna i lijepa.“ Jesmino lice počelo je sijati.

Ova je djevojčica toliko propatila od vlastitog oca. Čudesno je što sam joj mogla govoriti o nebeskom Ocu koji je voli. Molila sam se s Jesmi i obje smo zagrljene plakale pri rastanku. Ovo je bio za mene najteži rastanak. Ali ja ću Jesmi ponovno vidjeti kad se u proljeće vratim u Nikaragvu.

(Izvor: Adventist Review, 11. siječnja 2016.)

“U ovoj knjizi pokušavam držati ogledalo ispred vas, dragi čitatelji, i pokazati vam načine na koje se životne nepravilnosti mogu prepoznati i promijeniti. Na vama je da te naputke provedete u djelo i počnete živjeti sretnije. Nemojte se zadovoljiti dosadnom ustaljenošću svakodnevnog života i tjelesnim slabostima koje ne morate nužno podnositi! Počnite živjeti čak i ako nov, pozitivan način življenja odmah ne padne u vaše naručje. Učite kako živjeti sretnim i zdravim životom. To uopće nije teško!”

- *Siegfried Wittwer*

ISBN:

9789531832434

Godina izdanja: 2016.

Uvez: meki

Broj stranica: 144

Format: 140 x 205 cm

Autor: Siegfried Wittwer

Cijena: 40,00 kn

www.znaci-vremena.com